

mij heb je er een geweigerd... maar dien ander hè... dien ànder...

EMMA (*krachtig*).

Neen Jo! Neen, dat màg je niet zeggen. Je moet me gelooven als ik je verzeker dat er niets is tusschen hem en mij... niets van wat jij denkt. Het is alleen een groote sympathie... een elkaar begrijpen... In hem heb ik den mensch gevonden die heeft durven doordenken... hij durfde 't... en ten koste van zijn geluk...

HOLTZ (*smalend*).

Ten koste van zijn geluk! (*weer kwaad*) Och... ònzin dien hij je verkoopt... ònzin. Die man is geblaseerd van al zijn geluk... een opsnijer is hij, anders niets!

EMMA.

Je beoordeelt hem heelemaal verkeerd. Het is iemand die hoog staat en die zijn idealen ook zoo hoog zet dat het leven hem alleen kan teleurstellen. Als hij niet tevreden kan zijn met eten en drinken zooals 't gros, dan kan hij dat niet helpen, dan komt dat omdat zijn ziel...

HOLTZ (*smalend*).

Ja, een mooie ziel. Een hoogstaand mensch! Wat doet hij alzoo? Zijn tijd verlummelen, zijn geld verkwisten en de meisjes 't hoofd op hol brengen! Heeft hij ooit iets uitgevoerd? Ooit iets nuttigs gedaan?! Waar blijkt die grootheid van zijn ziel uit? Uit praatjes, praatjes, praatjes!!

EMMA (*minachtend*).

Och jij kunt hem niet begrijpen. Jij begrijpt niet dat iemand anders dan materieel leven kan. Wat weet jij ook van denken! Wat heb jij ooit in je leven gedacht!

HOLTZ (*zeer driftig*).

Ik... ik... ben ten minste een éerlijk man... Maar ik deug niet meer voor je... ik bèn niet goed genoeg meer voor je... je wil liever wat anders hebben...

EMMA (*waardig*).

Neen Jo. Je begrijpt me niet... mij evenmin als hem...

HOLTZ (*heftig*).

Begrijp ik je niet?! Ik zou wel eens willen weten sedert wanneer?

EMMA (*als voren*).

Sedert ik door hem heb gevoeld, wat ik zelf ben. Het is... niet heelemaal een ommekeer in me, 't is een opstanding van al mijn zoo lang slapende gedachten. Ik heb vroeger met moeite dikwijls die oproerige, voortdrijvende gedachten be-

dwongen. Ik dacht dat ik ze moest bedwingen, omdat 't m'n plicht was.

HOLTZ (*als voren*).

En nu dan?!

EMMA (*als voren*).

Nu... neen, nu niet meer. Ik kan nu niet meer daarin berusten en daarmee bevredigd zijn. Ik wil nu leven, een eigen, hooger, ruimer leven...

HOLTZ (*als voren*).

Maar wat dan ingodsnaam, wát wil je dan... wát wil je doen?

EMMA (*extatisch*).

Ik weet 't niet. Ik zal misschien nooit vinden... waarnaar ik zoek. Ik weet zelfs den weg niet dien ik volgen moet, maar ik weet alleen dat ik niet terug kan naar wat achter mij ligt, dat ik vooruit móet... waarheen... wàrdoor ook, en... daarom... Jo... moet je me laten gaan... stil alleen m'n weg laten gaan, m'n eigen... nieuwen weg...

HOLTZ (*invallend, zeer driftig*).

En dat zal nièt gebeuren. Je wilt toch maar van mij weggaan, om naar hem te gaan! En dat wil ik niet, versta je, dat zàl niet gebeuren. Ik... ik... verbied je om dat te doen... ik eisch...

EMMA (*koud*).

Met welk recht?

HOLTZ (*als voren*).

Met 't recht van je aanstaanden man; omdat jij me je woord gegeven hebt... en daar houd ik je an.

EMMA.

Neen Jo. Daaraan mag je... en kan je me ook niet houden. We hebben ons vergist... allebei... en die vergissing zou te erger worden naarmate die langer duurde...

HOLTZ (*woedend*).

Goed... goed... ga dan! Je bent vrij! Ga je ongeluk maar in... ga maar naar hem toe!

EMMA.

Neen... Ik ga niet weg van jou om naar hem te gaan. Ik ga niet weg omdat ik hem gevonden heb... maar ik moet gaan... omdat hij mij mezelf heeft leeren vinden. (*Hiermee gaat ze weg. Holtz valt in een stoel neer, balt in woede en wanhoop de vuist op zijn knie en steunt*). God... god...!

't Scherm valt.